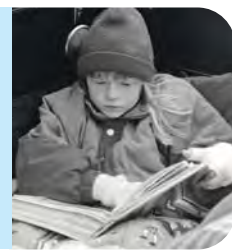

Litteraturspalten

Morgan-historier

Boken om de to Morgan Plus Four, "Hellumbilene", som ble importert i 1953 og 1954 er skrevet av vårt medlem Bjørn-Erik Sæther. Han var tredje eier av 1953-modellen og eide den i perioden 1960 til 1965. Bjørn-Erik Sæther kjørte i 1961 israce med 1953-modellen. Han har vært ansatt i Vegdirektoratet, først som bilsakkyndig og senere som overingeniør med innkjøps- og driftsansvar for Vegvesenets egen bilpark.

Av **Sven Erik Bjørnrud, Oslo**
svenerik@bjornrud.no

Historien har blitt til gjennom godt samarbeid med dagens eiere av bilene, Knut Chr. Hallan og Morten Larsen. Knut Chr. Hallan eier 1953-modellen og er kjent som stor Morgan-entusiast. Han var i mange år Morgan-importør og forhandler. Morten Larsen eier 1954-modellen. Han er kjent som sportsvogn-entusiast og grunnla i 1972 Norsk TR-register, som i 1977 ble om-dannet til Norsk Sportsvogn Klubb (NSK).

Erik Hellum

Erik Hellum (1918-1964) var en vellykket forretningsmann i Oslo. Hans store hobby var bilsport, der han særlig deltok og gjorde seg bemerket i israce, grusbanerace og bakkeløp i 1950-årene.

Da han i 1953/54 med kort intervall skaffet seg to fabrikknye Morgan +4 sportsbiler for løpskjøring, var det fortsatt vanskelige tider med ettervirkninger fra krigen. Landet skulle gjenoppbygges, og det var valutamangel, vareknapphet og rasjoneringsordninger. Kjøp av nye personbiler var strengt regulert av

myndighetene. For å få kjøpt ny personbil, måtte det søkes om lisens. Dersom den ble innvilget, fikk man kjøpetillatelse, men det var det svært få som fikk. Titusener sto på ventelister, og misnøyen med ordningen var stor. I slike tider søker mange etter smutthull i lovene eller prøver å omgå lovverket på en eller annen måte.

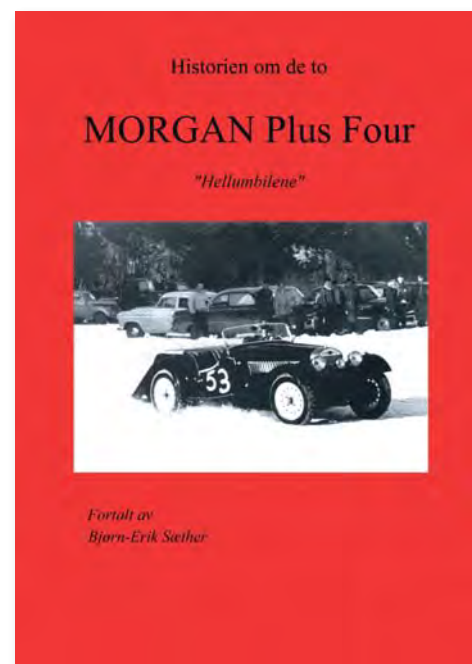
Kjøp og ombytte

Hellums anskaffelse av to "unyttige" sportsbiler på kort tid vakte berettiget oppsikt og det var mange som undret seg over hvordan han hadde klart å skaffe seg bilene.

Et annet merkelig forhold var at Hellum byttet om motorene i bilene og valgte å beholde den eldste bilen, men med den nyeste og sterkeste motoren. Det enkleste, billigste og mest naturlige ville jo vært å beholde den nyeste bilen med den sterkeste motoren og på den måten unngått å bytte om motorene.

Rykter og historier

I alle senere år har det hersket uklarhet og mystikk om disse forholdene og ikke minst om hans videre disponeringer og handlinger. Det har svirret rykter og mange historier har blitt skrevet og fortalt, men hva var

sant og hva var usant? At uklarhetene og forvirringen har vært stor er forståelig, for i ettertid har det vist seg at Erik Hellum selv, i sterk grad bidro til å skape uklarhetene og til å skjule sannheten. Som eksempel kan nevnes hans påstand ved salget av 1953-modellen om at bilen var brukt-importert.

Forfatterens interesse for temaet har bakgrunn i en merkelig samtale han hadde med Erik Hellum høsten 1960.

Etter mer enn 60 år, og etter at alle involverte personer har gått bort, er det på tide at løgnene og ulovlighetene blir avslørt og at sannheten endelig kommer fram og kan dokumenteres.

At det gjennom årene har kommet på trykk mange feilaktige opplysninger om bilene, er åpenbart. Mange påstander i bøker og magasiner trykket før 2017 kan derfor være feilaktige.

Spesielt hyggelig er det at bilenes sanne identitet nå kan dokumenteres. Bilenes videre historie og eierhistorikk er også interessant.

Tidsperioden

Boken omfatter årene 1953 til 2017, er på 152 sider, inneholder 109 fotografier og er inndelt i 6 deler. Delinndelingen er gjort med tanke på at boken ikke nødvendigvis behøver å leses fra perm til perm, men heller brukes som en oppslagsbok. Det er del 1 som omfatter Hellums Morganperiode 1953-1956. De øvrige delene omfatter bilenes videre historie.

Boken er utgitt på eget forlag som det heter i den bransjen. Den kan bestilles hos en av de tre som har samarbeidet om dette prosjektet. Prisen er kr. 250,- pluss eventuell porto.

Bjørn-Erik Sæther;
bjorn@saether.info
tel. 22 61 02 83

Knut Chr. Hallan;
knut.chr.hallan@gmail.com
tel. 920 18 009

Morten Larsen;
morten@mastermedia.no
tel. 924 28 222

Veifunn

Sammen med en av Vegvesenets folk, Birgitte Akkerhaugen, oppdaget vi en gammel vei like ovenfor Bagn i Valdres. Spørsmålet som dukket opp, var om dette kunne ha vært originalveien oppover Bangbakkene mot Fagernes. Var det her de gamle automobilene slet seg oppover i begynnelsen av det 19de århundre. Var det her vår først bilturist, Petrus S. Beduin fra Nederland, i 1901 klatret oppover på vei vestover? Etter noen svinger var veien stengt, og vi hadde ikke tid til å spasere – det må bli en annen gang!

Birgitte mente kanskje at det het Jukam-åsen. Det pussige er da at jeg solgte min 1919 T-Ford til en som het Jukam, og han bodde her i Bagn-området.

Red.

